

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27.11.2018 № 131-р/к

Справа № 2/01-40-16

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» (ідентифікаційний код – 36625759) (надалі – ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ»)) та ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» (ідентифікаційний код – 36374465) (надалі – ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ»)) подали тендерні пропозиції на участь у торгах на закупівлю «Реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», проведених КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКЕ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО» (надалі – Замовник) в травні 2015 року (надалі – Торги).

При цьому, ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» (надалі разом – Учасники торгів) під час підготовки та участі у Торгах діяли не самостійно, а узгоджували свою поведінку з метою усунення змагання при підготовці та участі у Торгах.

За результатами розгляду справи № 2/01-40-16 такі дії Учасників торгів визнано антиконкурентними узгодженими діями, що стосуються спотворення результатів торгів на закупівлю «Реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», проведених Замовником у травні 2015 року шляхом застосування процедури відкритих торгів відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель», з метою забезпечення перемоги ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ», що є порушенням пункту 1 статті 50 та пункту 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На порушників накладено штраф:

ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» – 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень;

ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» – 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі» вчинення суб'єктами господарювання зазначеного порушення є підставою для відмови цим суб'єктам господарювання в участі в інших процедурах закупівель та для відхилення їх тендерних пропозицій протягом 3 років після винесення рішення.

Адміністративна колегія Харківського обласного територіально відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 2/01-40-16 про порушення ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та пунктом 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 30.10.2018 № 495,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) В ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та за інформацією Прокуратури Московського району міста Харкова (лист від 16.07.2015 № 01-25-10655) на підставі подання другого відділу досліджень і розслідувань Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) від 22.02.2016 № 103 про початок розгляду справи за ознаками вчинення ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів, адміністративною колегією Відділення прийнято розпорядження від 23.02.2016 № 46- рп/к про початок розгляду справи № 2/01-40-16 (надалі - Справа).
- (2) Головою Відділення надіслано ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» вимоги від 02.03.2016 № 02-26/2-665 та № 02-26/2-666 відповідно про надання інформації.
- (3) Листами від 04.07.2018 № 02-26/2-2685 та № 02-26/2-2684 ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» відповідно направлено копії Подання про попередні висновки у Справі.
- (4) На засіданні адміністративної колегії Відділення, яке відбулося 16.08.2018, щодо результатів розгляду Справи, представник ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» надав додаткові заперечення, у зв'язку з чим розгляд питання було відкладено.
- (5) З урахуванням поданих ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» заперечень, складено нове Подання про попередні висновки у Справі, яке листами від 30.10.2018 № 70-02/3-5035 та № 70-02/3-5034 направлено

ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» відповідно.

- (6) ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» листом від 23.11.2018 № 23/11-1 та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» листом від 16.11.2018 № 531/18 надали заперечення на Подання про попередні висновки у Справі.

2. Відповідачі

- (7) Відповідачами у Справі є такі суб'єкти господарювання:

- (8) ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ», ідентифікаційний код – 36625759, Місцезнаходження: 61001, місто Харків, вулиця Плеханівська, 92-А, корпус Б, кімната 1001 Б.

Основним видом діяльності ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» є будівництво житлових та нежитлових будівель (код за КВЕД 41.20)

- (9) ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ», ідентифікаційний код – 36374465, місцезнаходження: 61052, місто Харків, провулок Сімферопольський, 6.

Основним видом діяльності ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» є діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах (код за КВЕД 71.12).

3. Обставини справи

- (10) Як встановлено Відділенням під час розслідування Справи, ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» погодили свою поведінку під час підготовки тендерних пропозицій та участі у Торгах, які проводились Замовником, з метою забезпечення перемоги ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ».
- (11) Замовником на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель 27.03.2015 за номером 098714 було розміщено оголошення про проведення процедури закупівлі «реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)».
- (12) Строк поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг: червень 2015 року – грудень 2016 року.
- (13) Кінцевий строк подання пропозицій конкурсних торгів: 29.04.2015 до 10⁰⁰.
- (14) На Торги тендерні пропозиції подали 2 учасники:
- ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ»;
  - ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ».
- (15) Ціна кожної тендерної пропозиції становила:
- ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» - 7 329 684,00 грн.;
  - ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» – 7 361 104,80 грн.

- (16) Відхилення пропозицій конкурсних Торгів не було.
- (17) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» є суб'єктами господарювання.
- (18) Остаточна тендерна пропозиція ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» складає 7 329 684,00 гривень.
- (19) Згідно з протоколом оцінки пропозицій конкурсних торгів, проведеної 07.05.2015 о 10 годині 00 хвилин, переможцем Торгів за критеріями «ціна» та «умови оплати» з сумарною оцінкою 100 балів визнано ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ».
- (20) Аналізом інформації та матеріалів, отриманих Відділенням під час розслідування Справи, виявлено обставини, які свідчать про вчинення Учасниками торгів антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів Торгів.

4. Кваліфікація порушення Учасниками торгів конкурентного законодавства.

- (21) Відділенням встановлено, що поведінка ТОВ «БК ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» становить антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються спотворення результатів торгів.
- (22) Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про здійснення державних закупівель» закупівлі здійснюються за такими принципами, як, зокрема, добросовісна конкуренція серед учасників.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція характеризується як «змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання».
- (24) Механізм конкурсної процедури закупівель утворює для замовника виключно коло тих реальних пропозицій, поданих учасниками, з яких він має прийняти (акцептувати) найкращу. В результаті можливість переміщення попиту замовника на предмет закупівлі обмежується лише колом існуючих в рамках процедури закупівлі пропозицій, які для нього і утворюють ринок.
- (25) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкти господарювання зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (26) Змагальність учасників конкурентних процедур закупівель ґрунтується на непевності кожного з них щодо поведінки інших учасників і зумовлює необхідність кожним з учасників для здобуття перемоги пропонувати кращі умови за найнижчими цінами.

- (27) Пропозиції конкурсних торгів учасників повинні відрізнятись одна від іншої, як за зовнішнім оформленням, так і за ціновими параметрами, у разі, якщо учасники торгів готували їх окремо один від іншого, без обміну інформацією, оскільки мали б відображати їх індивідуальні, творчі, суб'єктивні підходи до підготовки своїх пропозицій.
- (28) Згідно з пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні узгоджені дії.
- (29) Частиною першою статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що узгодженими діями є, зокрема укладання суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання; частиною другою цієї статті встановлено, що особи які чинять або мають намір чинити узгоджені дії, є учасниками узгоджених дій.
- (30) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, а пунктом 4 частини другої цієї статті встановлено, що антиконкурентними узгодженими діями визнаються узгоджені дії, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів.
- (31) Згідно з частиною четвертою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних узгоджених дій забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.
- (32) Як свідчать матеріали Справи, підтверджені зібраними доказами, Учасниками торгів вчинені антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються спотворення результатів Торгів, що проводились Замовником.
- (33) Конкурсні пропозиції подані учасниками Торгів Замовнику – 29.04.2015:
- ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» о 09 годині 43 хвилини;
  - ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» о 09 годині 50 хвилин.
- (34) Тобто, конкурсні пропозиції учасники Торгів подані Замовнику в останній день прийняття конкурсних пропозицій з різницею в 12 хвилин, що свідчить про узгодження ними своєї поведінки під час участі в Торгах.
- (35) Договірна ціна та локальний кошторис, подані ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» у складі документації конкурсних Торгів, виконані обома учасниками Торгів на російській мові, хоча вся інша документація складена українською мовою.

- (36) Листом МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (надалі – Мінфін) від 13.06.2007 № 31-34000-10/23-3986/4424 «Щодо порядку складання первинних документів бухгалтерського обліку» закріплено наступне.
- (37) Відповідно до статті 10 Конституції України державною мовою є українська мова. Статтею 11 Закону України «Про мови в Україні» встановлено, що мовою роботи, діловодства і документації є українська мова.
- (38) Первинні документи, облікові реєстри і фінансова звітність відповідно до пункту 1.3 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88, повинні складатися українською мовою. Поряд з українською мовою може застосовуватися інша мова у порядку, визначеному статтею 11 Закону України «Про мови в Україні». Документи, складені іноземною мовою, що є підставою для здійснення записів у бухгалтерському обліку, повинні мати впорядкований автентичний переклад на українську мову.
- (39) Відповідно до інформації, наданої в Керівництві користувача програмного комплексу «Будівельні технології - Кошторис», що використовувався ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ»: «Ресурсные элементные сметные нормы поставляются в составе программы на русском и украинском языках. *В программе так же предусмотрена возможность подготовки и вывода на печать документации на русском или украинском языках.* Для установки языка документов по умолчанию на вкладке «Общие» окна «Параметры» выберите из раскрывающегося списка «Язык документов» необходимую Вам запись (RU-русский, UA-украинский)» (мова оригіналу).
- (40) Згідно з інформацією, наданою у пункті 6.25. Методичного посібника до програмного комплексу «АВК-5», що використовувався ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ»: «Починаючи з редакції 2.9.0 (21.12.2009) ПК «АВК-5» реалізований з інтерфейсом українською мовою (меню, екрани, запити, повідомлення, хелпи, відредагований Методичний посібник).
- У «Інших функціях» пунктом меню «Настройки інтерфейсу» передбачена можливість перемикання між українським і російським інтерфейсами і мовами випуску вихідних документів.*
- У кожній з основних підсистем (КД, ДЦ, ПД) Списки будов з різними мовами випуску вихідних документів - роздільні. Для кожного з цих Списків будов може бути заданий інтерфейс на будь-якій мові.» (мова оригіналу).
- (41) Тобто, не дивлячись на приписи листа Мінфіну, можливість Учасниками торгів перемикати російський інтерфейс кошторисних комплексів на український і навпаки та те, що інша документація складена українською мовою, ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та

ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» виконали кошторисну документацію російською мовою.

- (42) Як вбачається з розрахунку договірної ціни пропозицій конкурсних Торгів, поданої Учасниками торгів, не зважаючи на різну кількість працівників, які відповідно до штатних розкладів мають різний розмір заробітної плати та планування ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» залучити субпідрядні організації, ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» закладено ідентичну заробітну плату будівників та вантажників, яка складає 641,974 гривень у обох учасників Торгів.
- (43) До відомостей ресурсів, поданих учасниками Торгів, при різній кількості працівників закладено однакові витрати праці працівників-будівельників, а саме 27 750,76 гривень.
- (44) Відповідно до Закону України «Про оплату праці» заробітна плата працівників складається з:
- основної заробітної плати (винагорода за виконані роботи відповідно до встановлених норм праці (оклад, тарифні ставки тощо);
  - додаткової заробітної плати (винагорода понад встановлені норми, за трудові успіхи та винахідливість, за особливі умови праці (доплати, надбавки, премії тощо);
  - інших заохочувальних та компенсаційних виплат (винагороди за підсумками роботи за рік, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати).
- (45) Отже, за умови, що суб'єктом господарювання господарська діяльність здійснюється самостійно та незалежно від будь-якого іншого суб'єкта господарювання відсутня вірогідність ідентичної заробітної плати робітників, залучених до виконання робіт, тим паче, що учасники Торгів мають різну кількість працівників та, відповідно до штатних розкладів, різний розмір заробітної плати.
- (46) Крім того, до Договірної ціни учасниками Торгів закладено однакові:
- загальновиробничі витрати - 365,09 гривень;
  - кошторисний прибуток – 97,12 гривень;
  - засоби на покриття адміністративних витрат – 45,279 гривень.
- (47) Пунктом 4.1.1. Національного стандарту України «Настанова щодо визначення загальновиробничих і адміністративних витрат та прибутку у вартості будівництва ДСТУ-Н Б Д.1.-3:2013», затвердженого МІНІСТРСТВОМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА в 2013 році (надалі - ДСТУ-Н Б Д.1.-3:2013) встановлено, що загальновиробничі витрати - це витрати будівельної організації, до яких відносяться: витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням будівельного виробництва; витрати на

організацію робіт на будівельних майданчиках і вдосконалення технології; витрати на здійснення заходів з охорони труда на будівельних майданчиках; інші загальновиробничі витрати.

- (48) Відповідно до ДСТУ-Н Б Д.1.-3:2013, розмір кошторисного прибутку залежить від категорії складності об'єкту будівництва, складності виконання будівельних робіт, строків будівництва, умов його фінансування, кон'юнктури ринку трудових ресурсів та будівельних організацій, спроможних виконати роботи по об'єкту замовлення в даному регіоні, обмежень, встановлених законодавством тощо.
- (49) Згідно з пунктом 5.2.2. ДСТУ-Н Б Д.1.-3:2013 розмір коштів на покриття адміністративних витрат будівельних організацій приймається з урахуванням рекомендованих усереднених показників, виражених у гривнях в розрахунку на одну людину-годину загальної кошторисної трудомісткості.
- (50) Отже, загальновиробничі витрати, кошторисний прибуток та засоби на покриття адміністративних витрат, які розраховуються фактично по кожному суб'єкту господарювання, не можуть бути однаковими у обох Учасників торгів.
- (51) Крім того, обидва Учасники торгів при розрахунку загальновиробничих витрат використали однаковий усереднений коефіцієнт переходу від нормативно-розрахункової кошторисної трудомісткості робіт, що передбачаються в прямих витратах до трудовитрат працівників (надалі – Коефіцієнт), а саме коефіцієнт 0,04041.
- (52) Втім, використання Коефіцієнту передбачалося пунктом 2.1.12.03. Державних будівельних норм України «Правила визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-2000», затвердженими наказом Держбуду України від 27.08.2000 № 174, які втратили чинність на підставі Наказу Державного комітету України з будівництва та архітектури від 05.09.2013 № 293 «Про зміну № 2 ДБН Д.1.1-1-2000 та № 1 ДБН Д.1.1-7-2000».
- (53) ДСТУ-Н Б Д.1.-3:2013, які були чинними на час здійснення Учасниками торгів розрахунків загальновиробничих витрат, використання Коефіцієнтів не передбачалося, що в свою чергу також свідчить про погодження Учасниками торгів своєї поведінки під час участі в Торгах.
- (54) Також, ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» у відомості ресурсів до своїх локальних кошторисів вклали однакові транспортні складові, зокрема, на:
- «сталь круглая – 74,56 грн.»;
  - «сталь листовая – 74,56 грн.»;
  - «швеллеры № 10-14 из стали марки 18сп – 74,56 грн.»;
  - «швеллеры № 16-24 из стали марки 18сп – 74,56 грн.»;

- «кирпич керамический – 288,66 грн.»;
- «радиатор стальной панельный RADIKKLASIK тип 11 L=500 H=300 – 4,71 грн.»;
- «радиатор стальной панельный RADIKKLASIK тип 11 L=700 H=300 – 4,30 грн.» (мова оригіналу) та інші.

- (55) Вказане свідчить про те, що у різних суб'єктів господарювання не можуть бути однакові статті витрат на транспортні складові при умові ведення ним роздільної господарської діяльності та свідчить про спільну підготовку конкурсних пропозицій.
- (56) До відомості ресурсів локального кошторису ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» внесені однакові будівельні машини та механізми, а саме:
- «установка для сварки ручной дуговой (постоянного тока)»;
  - «аппараты для стыковой сварки полиэтиленовых труб диаметром до 315 мм, мощность 3,7 кВт»;
  - «бетононасосы при работе на строительстве тоннелей, подача 10 м³/ч (передвижные);
  - компрессоры передвижные с двигателем внутреннего сгорания, давление до 686 кПа (7 ат), подача 2,2 м³/мин» тощо.
- (57) Разом з вказаним, аналізом локального кошторису на будівельні роботи виявлено, що Учасниками торгів до зазначених відомостей включено однакові ціни на деякі види робіт, що є предметом закупівлі Торгів. Так наприклад, Учасниками торгів зазначено, що:
- вартість розробки ґрунту вручну в траншеях глибиною до 2 м без кріплень з відкосами, група ґрунтів 2 за 100 м³ складає 4 303,99 гривень;
  - вартість засипка вручну траншей, пазух котлованів та ям, група ґрунтів 2 за 100 м³ – 2 675,24 гривень;
  - вартість ущільнення ґрунту пневматично – 776,59 гривень.
- (58) Тобто, розрахунок договірної ціни пропозицій конкурсних Торгів, локальний кошторис, відомості ресурсів, подані Учасниками торгів, склалися узгоджено чи спільно, або їх готувала одна особа.
- (59) Відповідно до довідок про наявність працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, та відповідно до інформації ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ (лист від 17.08.2016 № 13236-08/20) у період проведення Торгів середньооблікова кількість найманих працівників складала:
- у ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» 13 осіб, 11 з яких відповідної кваліфікації;

- у ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» 15 осіб, 9 з яких відповідної кваліфікації.
- (60) ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» у разі перемоги в Торгах планувало залучити три субпідрядні організації, а ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» планувало виконання робіт власними силами.
- (61) Зазначене підтверджує відсутність у обох учасників Торгів власних трудових ресурсів для виконання робіт, що були предметом закупівель Торгів. При цьому, весь обсяг робіт ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» планувало виконати власними силами: 9 осіб відповідної кваліфікації.
- (62) За умови, якщо б ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» самостійно готувало свої пропозиції та мало на меті перемогу у Торгах, то виконати, передбачений Торгами обсяг робіт 9-ти особам відповідної кваліфікації було б неможливо і доцільно було б зазначати в документації конкурсних Торгів про залучення субпідрядних організацій, що підтверджує участь ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» у Торгах виключно в якості технічного учасника.
- (63) Слід також зазначити, що серед робіт, які відносяться до предмету закупівлі та які ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» виконувало раніше, є тільки ремонт системи каналізації, гарячого водопостачання та розробки ґрунту. А відповідно до відгуку ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «СЄВЄРОДОНЕЦЬКА ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ» (ідентифікаційний код - 00131050), ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» було в 2012 році постачальником обладнання та виконавцем робіт по модернізації енергетичного комплексу.
- (64) Окремої уваги потребує звіт про фінансові результати ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» за 2014 рік, відповідно до якого чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) склав 1,547 мільйонів гривень в той час, як на Торги цей суб'єкт господарювання запропонував послуги на суму 7,361 мільйонів гривень з відстрочкою платежу після підписання акту виконання робіт – 7 днів.
- (65) Відповідно до даних органів статистики про основний вид економічної діяльності юридичної особи, визначений на підставі даних державних статистичних спостережень за підсумками діяльності за рік, що містяться у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців від 21.04.2105, основним видом діяльності ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» є діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах (71.12).
- (66) Крім того, до документів на Торги ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» додало дозвіл Територіального управління державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України у Харківській області № 483.12.63-31.20.1 строком дії від 09.08.2012 до 09.08.2017 на виконання робіт підвищеної небезпеки під час монтажу, налагодження і ремонту

електророзподільної та контрольної апаратури в діючих електроустановках.

- (67) А отже, ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» не має досвіду виконання договорів аналогічних тим, що були предметом закупівель Торгів та його участь у Торгах направлена не на здобуття перемоги, а на забезпечення перемоги ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ».
- (68) На момент подачі тендерної пропозиції ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» мало в своєму розпорядженні власні трудові ресурси для здійснення робіт, що були предметом закупівель Торгів, у кількості 9 осіб, а ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» планувало залучити три субпідрядні організації.
- (69) Зазначене свідчить, що ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» має певні переваги над ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» у вигляді наявності власних трудових та відповідно, відсутності витрат, пов'язаних з їх залученням зі сторонніх організацій (установ тощо).
- (70) Разом з тим, аналізом цінових пропозицій учасників Торгів встановлено, що цінова пропозиція ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» перевищує цінову пропозицію ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» лише на 0,4 % або на 31 420,80 гривень (ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» - 7 361 104,80 гривень; ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» - 7 329 684,00 гривень).
- (71) Отже, незначна різниця в цінових пропозиціях учасників Торгів при недостатній кількості у ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» власних трудових, інтелектуальних та матеріальних ресурсів свідчить, що ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» здійснювало розрахунок своєї цінової пропозиції, орієнтуючись на цінову пропозицію ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ».
- (72) Всі зазначені факти свідчать про участь ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» у Торгах у якості технічного учасника.
- (73) Таким чином, учасники Торгів, надавши у своїх пропозиціях завідомо завищені ціни на предмет закупівлі, не вжили заходів щодо подання своїх пропозицій за якомога меншими цінами, що є наслідком попередньої домовленості ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» щодо результатів Торгів.
- (74) Прокуратура Московського району міста Харкова листом від 16.07.2015 № 01-25-10655 повідомила Відділення, що Замовник уклав угоду з ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» на реконструкцію приміщень під гуртожиток вартістю 7,33 мільйонів гривень, загальна площа забудови – 206,81 м², площа квартир у будинку складає – 548,90 м². Відтак, вартість реконструкції становитиме 13,40 тисяч гривень за м². Це більш ніж вдвічі дорожче, ніж вартість будівництва нового житла.
- (75) Вказана інформація підтверджується, зокрема, інформацією, отриманою від учасників ринку будівельних матеріалів, а саме вартість будівельних

матеріалів, закладених до обсягів та переліку робіт Технічного завдання, поданих учасниками Торгів у складі конкурсних пропозицій. Зазначений порівняльний аналіз вартості будівельних матеріалів надано в таблицях № 1-3.

Таблиця № 1

№ з/п	Найменування товару	Од. виміру	Цінова пропозиція ТОВ "ЕПІЦЕНТР К"		Цінова пропозиція ТОВ "БК "ХАРКВБУДМОНТАЖ"			Цінова пропозиція ТОВ "ГРАНД - ІНЖИНІРІНГ"		
			За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт.	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт.	Різниця від цінової пропозиції ТОВ "ЕПІЦЕНТР К", %	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт.	Різниця від цінової пропозиції ТОВ "ЕПІЦЕНТР К", %
1	Пісок природний рядовий	м ³	195	48,9881	204	48,9881	↑ 4	326,4	48,9881	↑ 40
2	Цегла керамічна	шт.	2	22378	3,25264	22378	↑ 38	2,64064	22378	↑ 24
3	Лінолеум полівінілхлоридний на теплозвукоізолюючий підоснові, товщиною 3,6 мм.	кв ²	54	396	148,5	396	↑ 64	171,76	396	↑ 68

Таблиця № 2

№ з/п	Найменування товару	Од. виміру	Цінова пропозиція ЗАВОД ЗБК 13		Цінова пропозиція ТОВ «БК «ХАРКВБУДМОНТАЖ»			Цінова пропозиція ТОВ «ГРАНД – ІНЖИНІРІНГ»		
			За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт	Різниця від цінової пропозиції Завод ЗБК 13, %	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт	Різниця від цінової пропозиції Завод ЗБК 13, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Плити покриття ІПП 20-2 залізобетонні серії 3.900.1-14 випуск 1	шт.	2083,3	6	2461,88	6	↑ 15	2211	6	↑ 6
2	Плити днищ ПН-20 залізобетонні серії 3.900.1-14 випуск 1	шт.	1750	6	2053,88	6	↑ 15	1615,3	6	↑ 0
3	Кільця КС 10.9 залізобетонні серії 3.900	шт.	583,33	8	2044,62	8	↑ 71	1493,8	8	↑ 61

Таблиця № 3

№ з/п	Найменування товару	Од. виміру	Цінова пропозиція ТОВ «ХАРКІВ СТАЛЬ»		Цінова пропозиція ТОВ «БК «ХАРКВБУДМОНТАЖ»			Цінова пропозиція ТОВ «ГРАНД – ІНЖИНІРІНГ»		
			За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість,	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт.	Різниця від цінової пропозиції ТОВ «ТОВ ХАРКІВ СТАЛЬ», %	За одиницю товару, грн. без ПДВ	Кількість, шт.	Різниця від цінової пропозиції ТОВ «ХАРКІВ СТАЛЬ», %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Балки двотаврові № 16-22 зі сталі марки 18сп	т	8271,03	12,9	24617,82	12,9	↑ 66	2224 0,12	12,9	↑ 63

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	Стержнева арматура А-IV, діам. 10 мм	кг	7,2036	4911,5 6	18,7421	4911,5 6	62 ↑	19,45 61	4911,5 6	63 ↑
3	Швелери № 16-24 зі сталі марки 18 пс	т	7755,96	6,86	26169,37	6,86	70 ↑	2324 7,62	6,86	67 ↑
4	Швелери № 10-14 зі сталі марки 18 пс	т	7755,96	0,634	26169,37	0,634	70 ↑	2324 7,62	0,634	67 ↑

- (76) Як видно з інформації, наведеної в Таблицях № 1-3, вартість будівельних матеріалів, закладених ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» до розрахунків предмету закупівель Торгів, на 4 % -70 % більша від вартості аналогічних будівельних матеріалів учасників ринку реалізації будівельних матеріалів.
- (77) Виходячи з вищенаведеного, характер та кількість виявлених співпадінь виключають можливість того, що пропозиції конкурсних Торгів ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» готувалися окремо і без обміну інформацією між ними. Встановлені Відділенням обставини вказують на те, що пропозиції конкурсних Торгів готувались учасниками спільно і мав місце обмін інформацією між ними.
- (78) Погодження поведінки при формуванні своїх конкурсних пропозицій Учасниками торгів призвело до заміни конкуренції на координацію поведінки ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» з метою створення видимості конкуренції в межах Торгів, а отже до спотворення їх результатів.
- (79) Таким чином, учасники конкурсних пропозицій ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» є учасниками узгоджених дій та діяли не самостійно, а узгоджували свої дії під час підготовки та участі в торгах під час участі у процедурі закупівлі «реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», що проводилась Замовником в травні 2015 року, та не змагалися між собою, що є антиконкурентними узгодженими діями.
- (80) Враховуючи зазначене, матеріалами Справи доведено, що дії ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» та ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ», які полягають у погодженні ними під час підготовки та участі у торгах на закупівлю закупівлі «Реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», що проводилась Замовником, своїх конкурсних пропозицій з метою

забезпечення перемоги ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50, пунктом 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів.

5. Заперечення Учасників торгів та їх спростування

- (81) На подання з попередніми висновками у Справі, які були надіслані до ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» 30.10.2018 № 70-02/3-5035 та № 70-02/3-5034, відповідно, Учасники торгів надали заперечення, які в цілому є виключно припущеннями ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» щодо зібраних доказів у Справі та спростовуються матеріалами Справи.

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

- (82) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, та дослідженням усієї сукупності факторів, що об'єктивно могли вплинути на поведінку Учасників торгів про те, що дії ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» та ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ», які полягали у погодженні своєї поведінки під час підготовки тендерних пропозицій та участі у торгах на закупівлю «Реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», проведених КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКЕ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО» в травні 2015 року, з метою забезпечення перемоги ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ», є узгодженою поведінкою, що стосується спотворення результатів Торгів.
- (83) Така поведінка Учасників торгів становить порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів тендеру (торгів), заборонених відповідно до пункту 1 статті 50 та пункту 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафів

- (84) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрійного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.

- (85) ТОВ «БК «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» на вимогу голови Відділення від 26.01.2018 № 02-26/2-316 не надало інформацію щодо доходу (виручки) за 2017 рік.
- (86) ТОВ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» листом від 28.02.2018 № 392/18 (вх. від 28.02.2018 № 954) повідомило, що дохід (виручка) від реалізації товарів (робіт, послуг) за 2017 рік складає 11 209 400,00 (одинадцять мільйонів двісті дев'ять тисяч чотириста) гривень.
- (87) При визначенні розміру штрафу адміністративної колегії Відділення враховується, що узгоджені дії Учасників торгів, спрямовані на досягнення узгодженого між ними результату (наприклад, забезпечення перемоги певному учаснику при завищеній ним ціні товару), належать до категорії найбільш шкідливих антиконкурентних узгоджених дій, оскільки у таких випадках вибір для замовника обмежений лише поданими тендерними пропозиціями і змова учасників призводить до порушення права замовника на придбання товару за ціною, сформованою в умовах конкуренції, що, у свою чергу, має результатом необґрунтовані перевитрати (нераціональне витрачання) публічних коштів.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» (ідентифікаційний код – 36625759) та ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» (ідентифікаційний код – 36374465) вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів шляхом погодження своєї поведінки під час підготовки тендерних пропозицій та участі у торгах на закупівлю «Реконструкція приміщення по в'їзду Достоевського, 32 під гуртожиток (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013)», проведених

КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКЕ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО» в травні 2015 року, з метою забезпечення перемоги ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «ХАРКІВБУДМОНТАЖ».

2. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «ХАРКІВБУДМОНТАЖ» штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч гривень 00 копійок) гривень.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГРАНД-ІНЖИНІРИНГ» штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч гривень 00 копійок) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Неймирок Ю.О.

Тевелєва Ю.В.